

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา*

INNOVATIVE LEADERSHIP IN ADMINISTRATION QUALITY EDUCATION

เพชรรัตน์ อิมินกุล*, ปราการ เกิดมีสุข

Petcharat Heeminkool*, Prakan Gerdmeesuk

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Bangkok Thonburi University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: petcharat.hee@bkkthhon.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นแบบ Mixed Method มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 2) เพื่อศึกษาการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา 3) เพื่อทราบข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครู ในสถานศึกษาจำนวน 233 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยเปิดตารางเครชีและมอร์แกน ใช้แบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา และความสัมพันธ์ (Pearson) พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีดังนี้ 3.1) วิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ร่วมสร้างความเข้าใจสภาวะการณ์ และวิเคราะห์แนวโน้มที่ชัดเจน สร้างสรรค์แนวปฏิบัติและกิจกรรมให้เหมาะสม 3.2) สร้างบรรยากาศองค์กร นวัตกรรม และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อสร้างแนวปฏิบัติ 3.3) ทำงานเป็นทีมและร่วมกำหนด วิสัยทัศน์และประสานการปฏิบัติ ติดตามและปรับเปลี่ยนทันกับสถานการณ์ 3.4) ความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหาร และบุคลากรต้องสร้างความเข้าใจในบริบท ร่วมประเมิน วิเคราะห์และสร้างนวัตกรรมจัดการให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น 3.5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร จะต้องพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีแก่บุคลากรทุกคน และสื่อสารอย่างต่อเนื่องในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุผลทันเวลาที่กำหนด และ 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .490 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, การบริหารคุณภาพ, การจัดการศึกษา

Abstract

This research Study on Innovative Leadership in Administration Quality Education was quantitative and qualitative (Mixed Method). The purposes of this research: 1) To study on Innovative Leadership in Administration Quality Education. 2) Administration Quality Education 3) Suggestions for Innovative Leadership in Administration Quality Education; and 4) Innovative Leadership affect Administration Quality Education. The sample was teacher consisted of 233

* Received January 29, 2025; Revised February 17, 2025; Accepted February 22, 2025

person from schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2, selected through proportional from Krejcie and Morgan, stratified random sampling, this research using a questionnaire with a five-point Likert scale. Statistical in this research to analyses included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation, stepwise multiple regression analysis, and content analysis for qualitative recommendations for Innovative Leadership in Administration Quality Education. The research findings are as follows: 1) The overall level of innovative leadership In Administration Quality Education quality was high, 2) The quality In Administration Quality Education was also rated at a high level, 3) Suggestions for Innovative Leadership In Administration Quality Education for identified: 3.1) Fostering a clear understanding of contextual shared Vision changes to facilitate the development and obvious analysis in the future adaptation of innovative on working appropriate practices , 3.2) Cultivating an open and inclusive organizational atmosphere by incorporating stakeholder feedback and leveraging technology create guidelines, 3.3) Promoting teamwork and aligning collective visions follow up and evaluate results to address dynamic challenges working follow attainment to effectively adjust situation in time, 3.4) Administrator and person creative thinking by assessing internal and external contexts to innovate educational quality management in line with context, and 3.5) equipping personnel with technological competencies to enable efficient communication and timely operations; and 4. A positive and significant correlation was observed between innovative leadership and educational quality management, with a Pearson correlation coefficient of .490 at the .01 significance level.

Keywords: Innovative Leadership, Quality Management, Education Management

บทนำ

ในปัจจุบันมีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และความรู้ด้านอื่น ๆ ตลอดจนนวัตกรรมใหม่ ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำเหนือผู้นำปกติ เพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อนำความรู้มาคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ก้าวสู่ความก้าวหน้าของสังคมภูมิปัญญา (Knowledge Based) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุคของการพัฒนาความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย ทำให้ผู้บริหารต้องเร่งพัฒนาและหาแนวทางด้วยเทคนิคที่สร้างเสริมความเข้มแข็งในการบริหาร อีกทั้งสามารถแก้ปัญหา หาที่เผชิญด้วยความเข้มแข็ง สะท้อนถึงการเป็นองค์กรนวัตกรรมในเชิงประจักษ์ โดยผู้บริหารอาจนำเทคโนโลยีมาบูรณาการกับองค์ความรู้ จะช่วยให้การทำงานก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เพิ่มขีดความสามารถในการทำงานเป็นระบบ เสริมสร้างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การสร้างความรู้ใหม่ ๆ รูปแบบการบริหารสมัยใหม่ มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายย่อมเกิดความคิดริเริ่มและกิจกรรม นวัตกรรมบริหาร เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ ให้ความสามารถปรับตัวสร้างการทำงานที่เป็นระบบ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทั้งภายนอกของหน่วยงานและในทีมงานระดับองค์กร ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษา ยังสะท้อนถึงความสามารถในการเผชิญปัญหาที่ซับซ้อนได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา (Wooi, T., 2013)

ผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมทั้งบุคลากรครูจะต้องตระหนักและรับรู้ ทำความเข้าใจต่อสถานการณ์ที่เผชิญร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาความรู้ความสามารถตนเองสม่ำเสมอและ ติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมซึ่งเป็นการปรับตัว ปรับเปลี่ยน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงานการพัฒนาการจัดการศึกษา พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะและประสบการณ์ในการดำรงวิถีชีวิตที่เหมาะสมกับบริบทจริง ซึ่งอาจนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกระบวนการพัฒนาให้มีความคล่องตัวที่รวดเร็วเท่าทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นเป็นเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2564)

จากสถานการณ์โลกของการพัฒนาเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนที่ผกผันของสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมทั้งภายในและจากภายนอกประเทศเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในบางครั้งไม่สามารถวิเคราะห์หรือคาดคะเนถึงความชัดเจนได้ยาก การขาดข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน การสื่อสารที่ต่อเนื่องของกระบวนการดำเนินงาน ความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและบุคลากร ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยนักเรียนส่วนมากอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง เพราะบิดามารดาต้องไปทำงาน ส่งผลให้สถานศึกษาโดยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่มีจำกัด ต้องพัฒนาทั้งตนเอง พัฒนางาน ตลอดจนพัฒนาและเลี้ยงดูนักเรียนที่เป็นรากฐานสำคัญสู่อนาคตของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ สถานศึกษาโดยการนำของผู้บริหารต้องผสมผสานความเป็นหนึ่งเดียวของทุกคนในสถานศึกษาในการพัฒนาตนเองพัฒนางาน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องระดมความคิด ความร่วมมือในการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่จะนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะสะท้อนเป็นเชิงประจักษ์ที่ชัดเจน (ฐิตินันท์ นันทะศรี, 2563)

ด้วยสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการจัดการศึกษาทั่วทั้งองค์กรและระบบการบริหารคุณภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา
2. เพื่อศึกษาการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา
3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา
4. เพื่อทราบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูล สํารวจสภาพทั่วไปเป็นแบบเลือกตอบและแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด

1. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงปริมาณ ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา (Wooi, T., 2013) มีองค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การสร้างบรรยากาศองค์การนวัตกรรม 3) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 4) การคิดสร้างสรรค์ 5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร

ขอบเขตประชากร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากร เป็นครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 572 คน กลุ่มตัวอย่าง นำจำนวนประชากรมาเปิดตารางเครชีและมอร์แกน ได้จำนวน 233 คน การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

ขอบเขตพื้นที่วิจัย กาญจนบุรี

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ทำการวิจัย ด้านการศึกษา ดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล ตั้งแต่ เดือน ตุลาคม 2566 ถึง เดือน พฤศจิกายน 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยมี 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบเลือกตอบ (Check List) จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, R., 1967)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา ลักษณะปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา ลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, R., 1967)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามกลับมาตรวจสอบความเรียบร้อย ความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบเลือกตอบ (Check List) จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา วิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis

ตอนที่ 4 การบริหารคุณภาพการจัดการศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 5 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยสรุปผลได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.46	.64	มาก
2	การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.51	.61	มากที่สุด
3	การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	4.44	.65	มาก
4	การคิดสร้างสรรค์	4.50	.64	มากที่สุด
5	การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร	4.47	.63	มาก
	รวม	4.48	.63	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .61) การคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .64) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .63) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .64) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .65)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อ	การบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านวิชาการ	4.41	.73	มาก
2	ด้านบุคคล	4.36	.74	มาก
3	ด้านงบประมาณ	4.43	.71	มาก
4	ด้านงานทั่วไป	3.97	.73	มาก
	รวม	4.30	.73	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .71) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .73) ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .74) และด้านงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .73) 3) ข้อเสนอแนะการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา จากการวิจัยมี 5 ข้อ ดังนี้ 3.1) วิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ควรร่วมสร้างความเข้าใจสถานการณ์ในบริบทเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มที่ชัดเจน สร้างสรรค์แนวปฏิบัติและจัดกิจกรรม มีการติดตามและนำผลการปฏิบัติไปปรับให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น 3.2) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหารและบุคลากรควรที่จะต้องเปิดใจและรับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสรรค์แนวคิด การปฏิบัติให้บรรลุผลที่เหมาะสม 3.3) การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับบริบท ประสานงานร่วมกันในการปฏิบัติ ติดตามเพื่อปรับตัวปรับเปลี่ยนที่เท่าทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 3.4) ความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารและบุคลากรจะต้องรับรู้และสร้างความเข้าใจในบริบททั้งภายในและภายนอก ร่วมประเมิน วิเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 3.5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ผู้บริหารจะต้องพัฒนาทักษะและการใช้เทคโนโลยีแก่บุคลากรทุกคน เพื่อใช้ในการทำงาน ประสานงาน สื่อสารอย่างต่อเนื่องเพื่อความรวดเร็วในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุผลทันตามเวลาที่กำหนด 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .490 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้นำสนับสนุนการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ซึ่งร่วมแลกเปลี่ยนทั้งความรู้และประสบการณ์กับบุคลากรและร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารคุณภาพการศึกษา สนับสนุนงบประมาณและขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรมกิจกรรมเพียงพอและทั่วถึง ผู้บริหารบุคลากรร่วมรับรู้และสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งจากภายนอกและภายในที่ส่งผลถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา ร่วมนำความรู้และประสบการณ์มาสร้างสรรค์เทคนิค วิธีการปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จและมีคุณภาพบุคลากรร่วมวิเคราะห์พิจารณา ทางเลือกในการปฏิบัติร่วมชื่นชมในผลงานและเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับรู้ถึงความสำเร็จ มีการส่งเสริมให้บุคลากร

ทุกคนคิดสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารมาใช้ในการกระบวนการปฏิบัติเพิ่มขึ้น มีการวิเคราะห์จัดเก็บเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารนำข้อมูลสารสนเทศไปบูรณาการกับบริบทในการจัดทำแผนพัฒนา สอดคล้องกับ จิราภา ประพันธ์พัฒน์ จากวิจัย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (จิราภา ประพันธ์พัฒน์, 2560) อีกทั้ง จรุณี เก้าเอี้ยน ได้ทำการวิจัย คุณลักษณะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม ที่ว่า ผู้นำเชิงนวัตกรรมหรือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความทันสมัยและทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีการรับรู้ข้อมูลที่เป็นจริงเชื่อถือได้ เข้าใจถึง วัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนในชุมชน เข้าถึงหลักศาสนา ให้ความสำคัญกับองค์กรท้องถิ่น และภูมิปัญญา ที่เกิดจากคนในท้องถิ่นและต้องสร้างแนวความคิดในการพัฒนาการศึกษาของคนในชุมชนต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร พัฒนาบุคลากรในด้านความรู้ความสามารถและต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการทำงาน ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิดกล้าทำกล้าเปลี่ยนแปลง (จรุณี เก้าเอี้ยน, 2562) ซึ่ง อนุชิต โฉมศรี ได้วิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สามารถเปลี่ยนแปลง เป็นการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม สนับสนุนการคิด สร้างสรรค์ และมีการบริหารความเสี่ยง (อนุชิต โฉมศรี, 2562) สอดคล้องกับ ไศรยา คงตุก ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ซึ่งสรุปว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นผลจากการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (ไศรยา คงตุก, 2563) และเดชา ลุนาวงศ์ ภาวะผู้นำจะต้องมีการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม การบริหารความเสี่ยง การสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในเป้าหมาย ด้านนวัตกรรม และการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ที่มุ่งสู่นวัตกรรม (เดชา ลุนาวงศ์, 2564) และ Zenger, J. & Folkman, J. ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม สรุปได้ว่า 1) การแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์อย่างชาญฉลาด 2) มุ่งเน้นการบริการที่ แก่ผู้รับบริการเป็นหลัก 3) ต้องได้รับความไว้วางใจจากผู้ให้บริการและผู้รับบริการ 4) แสดงให้เห็นถึงการกระทำในสิ่งที่ถูกต้องในการบริหารองค์กร 5) ศรัทธาในการสร้างและขยายเครือข่าย 6) การโน้มน้าวใจและสร้างเป้าหมายที่ชัดเจน 7) มีความรวดเร็วในการสื่อสาร 8) สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงาน 9) มีธรรมาภิบาล (Zenger, J. & Folkman, J., 2007)

การบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูร่วมวิเคราะห์แนวโน้มบริบทเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่ง ปรีวิวัฒน์ ยืนยง การบริหารคุณภาพจะต้องร่วมคิดสร้างสรรค์กิจกรรมโครงการที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผลด้านวิชาการและจัดทำรายงานประจำปี มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และปรับ พัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ (ปรีวิวัฒน์ ยืนยง, 2563) ซึ่ง กุลชลี จงเจริญ สถานศึกษาประสานความร่วมมือของเครือข่ายเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูคิดสร้างสรรค์กิจกรรม โครงการที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน (กุลชลี จงเจริญ, 2562) สอดคล้องกับ ปิยโชติ รอดหลง จากการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท ซึ่งสรุปว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1.1) การสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์ นวัตกรรม 1.2) การคัดเลือกคนเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม 1.3) การพัฒนาทักษะ 1.4) การให้รางวัลในการสร้างนวัตกรรม 1.5) การจัดการทีมนวัตกรรม 1.6) การสร้างทีม และ 1.7) การค้นหาและทำงานร่วมกับผู้สนับสนุน 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 2.1) ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน 2.2) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 2.3) พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน 2.4) ความคาดหวังที่สูง 2.5) ความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ผู้ปกครอง 2.6) ภาวะผู้นำด้านวิชาการ และ 2.7) สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (ปิยโชติ รอดหลง, 2565); (ณัฐวุฒิ ศรีสนิท, 2563)

ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา คือ 1) วิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ควรร่วมสร้างความเข้าใจสถานการณ์ในบริบทเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มที่ชัดเจน สร้างสรรค์แนวปฏิบัติและจัดกิจกรรม มีการติดตามและนำผลการปฏิบัติไปปรับให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น 2) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหาร และบุคลากรควรที่จะต้องเปิดใจและรับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสรรค์แนวคิด การปฏิบัติให้บรรลุผลที่เหมาะสม 3) การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับบริบท ประสานงานร่วมกันในการปฏิบัติ ติดตามเพื่อปรับตัว ปรับเปลี่ยนที่เท่าทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 4) ความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารและบุคลากรจะต้องรับรู้และสร้างความเข้าใจในบริบททั้งภายในและภายนอก ร่วมประเมิน วิเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ผู้บริหารจะต้องพัฒนาทักษะและการใช้เทคโนโลยีแก่บุคลากรทุกคน เพื่อใช้ในการทำงาน ประสานงาน สื่อสารอย่างต่อเนื่องเพื่อความรวดเร็วในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุผลทันตามเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับ ไตรยา คงตุก ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นผลจากการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม การบริหารความเสี่ยง การสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในเป้าหมาย ด้านนวัตกรรมและการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ที่มุ่งสู่นวัตกรรม (ไตรยา คงตุก, 2563) ได้วิจัยภาวะผู้นำนวัตกรรมที่สนับสนุนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำนวัตกรรม มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและกลยุทธ์ที่เน้นนวัตกรรมและส่งเสริมการมีนวัตกรรมเป็นกลไกที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ผู้นำมีความมุ่งมั่นในการริเริ่มการเป็นภาวะผู้นำด้านนวัตกรรม ซึ่งเน้นสนับสนุนภาวะผู้นำในเชิงกลยุทธ์ เช่น กิจกรรมนวัตกรรมขององค์กรและ เวียงวิวรรณ ทำทูล มีการปฏิบัติการด้วยนวัตกรรมมีเทคนิคในการจัดการนวัตกรรม และการมีเครือข่ายและพันธมิตรด้านนวัตกรรม (เวียงวิวรรณ ทำทูล, 2557) และ Ubaidillah, M. ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการการปรับปรุง คุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน เพราะช่วยให้สถานศึกษามีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง (Ubaidillah, M., 2018) ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่โดยตรงในการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมและยกระดับคุณภาพการศึกษา กล้าเปลี่ยนแปลงงานด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและโครงสร้างการจัดการศึกษาให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .490 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงกับ ปิยโชติ รอดหลง และณัฐวุฒิ ศรีสนิท ซึ่งศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท ที่สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ปิยโชติ รอดหลง, 2565) และสมพงษ์ เชือกพรหม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร สมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r_{xy} = .790$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (สมพงษ์ เชือกพรหม, 2565) สอดคล้องกับ เมธี ตั้งสิริพัฒนา ได้วิจัยการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) .923 (เมธี ตั้งสิริพัฒนา, 2564)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยภาวะผู้นำเชิงคุณภาพการจัดการศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม การคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม การบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ ด้านบุคคล และด้านงานทั่วไป มีข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา มีดังนี้ 1) วิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ควรร่วมสร้างความเข้าใจสภาวะการณ์ในบริบทและวิเคราะห์แนวโน้มที่ชัดเจน สร้างสรรค์แนวปฏิบัติและจัดกิจกรรม มีการติดตามและนำผลการปฏิบัติไปปรับให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น 2) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหารและบุคลากรควรเปิดใจและรับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างสรรค์แนวปฏิบัติให้เหมาะสม 3) การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับบริบท ประสานการปฏิบัติ ติดตามและปรับตัว ที่เท่าทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 4) ความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารและบุคลากรจะต้องรับรู้และสร้างความเข้าใจในบริบท ร่วมประเมิน วิเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ 5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ผู้บริหารจะต้องพัฒนาทักษะและการใช้เทคโนโลยีแก่บุคลากรทุกคน ในการทำงาน ประสานงาน สื่อสารอย่างต่อเนื่องเพื่อความรวดเร็วในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุผลทันตามเวลาที่กำหนด และ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .490 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีข้อเสนอแนะ การนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงควรนำผลการวิจัยไปพิจารณาการ จัดเก็บ รวบรวมความรู้ที่เป็นปัจจุบันที่นำไปสู่การวิเคราะห์แนวโน้มเปลี่ยนแปลงสู่อนาคตที่ชัดเจน แม่นยำ สามารถจัดทำแผนการบริหารที่นำไปปฏิบัติสู่การบรรลุความสำเร็จ 2) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมนำผลการวิจัยไป สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น 3) การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม และการคิดสร้างสรรค์นำผลการวิจัยไปพิจารณาสถานการณ์และวิเคราะห์แนวโน้ม ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม สอดคล้องบริบทรวมทั้งร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานและ 4) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารนำผลการวิจัยไปพิจารณาการจัดการ การซ่อมบำรุงเทคโนโลยีและการสื่อสารให้สามารถใช้งานได้สมบูรณ์และรวดเร็วอยู่เสมอ และ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มี 1) ควรวิจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของบุคลากรในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และ 2) ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหาร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวาน กราฟฟิค.
- กุลชลี จงเจริญ. (2562). หน่วยที่ 12 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จรุณี แก้วเอียน. (2562). คุณลักษณะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของ สังคมพหุวัฒนธรรม.
- ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2564). ภาวะผู้นำ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อการประยุกต์ใช้ทางการศึกษา. เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์.

- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 14(3), 93-106.
- ณัฐภูมิ ศรีสนิท. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- เดชา ลุนาวงค์. (2564). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปรีวัฒน์ ยืนยง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิค อุบลราชธานี. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 4(3), 330-344.
- ปิยโชติ รอดหลง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชัยนาท. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมธี ตั้งสิริพัฒนา. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เวียงวิวรรณ ทำทูล. (2557). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การขีดสมรรถนะสูง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไศรยา คงตุก. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมพงษ์ เชือกพรหม. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.
- อนุชิต โฉมศรี. (2562). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Likert, R. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale," in Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- Ubaidillah, M. (2018). Innovation Leadership in improving the quality of Education. International Journal of Mechanical Engineering and Technology, 9(7), 1288-1299.
- Wooi, T. (2013). Innovation Leadership in education. Retrieved June 18, 2024, from <https://www.slideshare.net/timothywooi/innovation-leadership-ineducation>
- Zenger, J. & Folkman, J. (2007). Leadership development 6.0: Connecting leadership development with drivers for business results. New York: McGraw Hill.